

тематики порушує питання, які мають стати предметом подальших наукових досліджень, а саме: систематизація законодавства щодо регулювання повітряних перевезень, правовий нігілізм сторін (зокрема, пасажирів щодо своїх прав та обов'язків), більш детальна регламентація законодавства щодо відповідальності перевізника за шкоду під час повітряного перевезення.

Література

1. Про затвердження Авіаційних правил України «Правила повітряних перевезень та обслуговування пасажирів і багажу»: Наказ Держ. авіац. служби України від 26 лист. 2018 р. № 1239: станом на 19 лист. 2021 р.

2. Конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень (укр/рос): Конвенція Міжнар. орг. цивільн. авіації від 28 трав. 1999 р.: станом на 17 груд. 2008 р.

3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

4. Соловійов Б.О. Цивільно-правова відповідальність авіаперевізника: окремі аспекти. Часопис Київського університету права. 2020. № 4. С. 291–296. URL: [file:///C:/Users/Admin/Downloads/581-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-1116-1-10-20211106%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/581-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-1116-1-10-20211106%20(1).pdf).

5. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III: станом на 5 жовт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>. (дата звернення 07.11.2023).

УДК 34:378 (043.2)

Кудлай Р.О., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Череватюк В.Б., к.і.н., доцент

ЗАКОРДОННІ ТА УКРАЇНСЬКІ АВІАЦІЙНІ ЗАКЛАДИ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ

Сьогодні вища освіта є важливим фактором, що забезпечує розвиток економічного ладу в Україні та в країнах світу. Саме освіта значною мірою обумовлює завтрашній день планети та світового співтовариства, у якому зростає розуміння ролі освіти як інструмента стійкого розвитку та забезпечення добробуту людей. Досліджуючи питання вищої освіти, слід зупинити свою увагу на вищій освіті в сфері авіації та на функціонуванні закладів, що її забезпечують [1, с. 18].

Якщо мова йде про розвиток кар'єри в авіації, студенти часто самі обмежують себе, адже навчання на пілотів цивільної авіації – це не єдиний варіант для кар'єри в авіації за кордоном. Досить актуальними є професії менеджера в сфері авіаційного бізнесу, авіаційний технік та інженер та фахівці з управління повітряним рухом [2, с. 91].

Аналізуючи авіаційну вищу освіту в Україні, слід зауважити, що досить гостро постає питання підбору кадрів та їхній суттєвий дефіцит на ринку праці та проблематика підготовки кваліфікованих працівників. Також одним з ключових питань, які виникають сьогодні, це процес адаптації осіб, які отримали вищу освіту, до практичних аспектів роботи.

Відповідно до Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення виконання кримінальних покарань та реалізації прав засуджених» № 1492-IX від 07.09.2016 особлива увага акцентувалася на підтримку відновлення авіавиробництва в Україні. Проте станом на сьогодні, слід відмітити що наявне гостре протиріччя між теоретичним та практичним аспектами функціонування, тобто українська вища освіта майже не прив'язана до реального запиту від роботодавців [3].

Єдиним рішенням залишається реформування системи освіти в співпраці з ЗВО й адаптація підготовки фахівців до запитів ринку. Для цього практики, які представляють роботодавців, мають стати частиною освітнього процесу, а сам він враховувати міжнародні стандарти галузі. В цьому плані позицію Національного авіаційного університету, який намагається актуалізувати свою програму та залучати майбутніх роботодавців з державного та приватного секторів, можна цілком підтримати. Наші фахівці консультують факультети авіаційного профілю в питаннях запуску нових спеціальностей, а також щодо наповнення навчальних програм; читають лекції й беруть участь в наукових конференціях.

Наразі підготовкою кадрів для неба в Україні займаються три заклади вищої освіти: Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», де фокус традиційно на конструкторських спеціальностях; Національний авіаційний університет, що сфокусований на фахівцях з експлуатації повітряних суден; Льотна академія Національного авіаційного університету в Кропивницькому. При цьому всі три ЗВО ще й досі наслідують радянські стандарти освіти. Не вистачає базового розуміння роботи авіакомпаній, їхнього місця в загальному ланцюжку взаємодії з партнерами. Немає системності – студенти,

що навчаються на технічних спеціальностях, мало розуміють, як їхня робота пов'язана з іншими підрозділами [4].

Аналізуючи вищу освіту за кордоном, то лідером серед країн, які забезпечують належне надання освітянських послуг в сфері авіації є Канада. Канадські програми навчання дуже багато уваги приділяють практиці і партнерським відносинам з представниками індустрії. Вони регулярно запрошують фахівців з лекціями і практичними заняттями, на базі коледжів працюють власні тренувальні центри майбутніх пілотів, а стажування студенти проходять у відомих канадських компаніях. Найпопулярнішими закладами авіаційної вищої освіти є Centennial College і Seneca College. Ці заклади освіти спеціалізуються саме на практичному аспекті надання знань, при цьому після отримання вищої освіти здійснюють працевлаштування своїх випускників в профільні авіакомпанії Канади [5].

Щодо європейського досвіду авіаційної освіти, то одним з лідерів є Чехія. Flying Academy в Брно та Czech Aviation Training Centre в Празі встигли себе зарекомендувати як одні з найсильніших закладів з підготовки фахівців авіації в Центральній Європі. Czech Aviation Training Centre – це неформальний заклад вищої освіти, оскільки спеціалізується на курсах підготовки пілотів та бортпроводників без досвіду роботи (курс «пілот з нуля»), курси з підготовки перевезення небезпечних вантажів тощо [6].

Таким чином, підводячи підсумки даного дослідження, слід сказати, що українська вища освіта в сфері авіації базується більше на теоретичному аспекті викладання в закладах освіти, ніж в установах за кордоном. Отже, інтегрування української освіти має базуватися на практичному аспекті отримання знань з урахуванням необхідних знань для майбутнього працевлаштування.

Література

1. Денисенко М.П., Бреус С.В. Вища освіта в Україні: проблеми та перспективи. *Економічна теорія*: Вчені записки Університету «КРОК». 2013. Випуск 33. С. 17-24.

2. Шевченко О.Р., Бугайко Д.О., Попковський Т. Перспективи розвитку міжнародної авіаційної освіти на прикладі Національного авіаційного університету. Світові виміри освітніх тенденцій: збірник наук. праць / за заг. ред. Г.В. Межжеріної, О.Ю. Корчук. Навчально-науковий інститут міжнародного співробітництва та освіти. Національний авіаційний університет. Київ, 2022. С. 90-94.

3. Про внесення зміни до розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України щодо продовження надання українським авіакомпаніям перехідного періоду для використання літаків

вітчизняного виробництва: Закон України від 01 чер. 2021 р. № 1492-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1492-ix#Text> (дата звернення: 30.10.2023).

4. Проблеми авіаційної освіти: як студентам підвищити шанси на успіх у професії. *Українська правда*: веб-сайт. URL: <https://life.pravda.com.ua/columns/2021/09/24/245984/> (дата звернення: 30.10.2023).

5. Вивчаємо авіацію за кордоном. *Мудра освіта за кордоном*: веб-сайт. URL: <https://mudra.ua/ua/articles/vivchamo-avacyu-za-kordonom/> (дата звернення: 30.10.2023).

6. Czech Aviation Training Centre. *Електронний ресурс*: веб-сайт. URL: <https://www.catc.cz/> (дата звернення: 30.10.2023).

УДК 347.82(043.2)

Кулик А.І., здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Череватюк В.Б., к.і.н., доцент

ПРІОРИТЕТНІ НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В СФЕРІ ПОВІТРЯНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ

До початку повномасштабного вторгнення, Україна, завдяки сприятливому географічному положенню, мала потужний потенціал для підвищення темпів розвитку цивільної авіації. Сьогодні науковців в усьому світі хвилює питання організації інформаційної безпеки у сфері цивільної авіації. Протягом останніх років ми мали можливість спостерігати процеси масової комп'ютеризації механізмів управління повітряним рухом. Саме тому й існує проблема забезпечення надійного захисту цієї інформації від різноманітних посягань: знищення, спотворення, незаконного привласнення тощо.

Слід зазначити, що у Повітряному кодексі України [1] відсутнє поняття «інформаційна безпека». Натомість, у ч. 1 ст. 10 ЗУ «Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації» лише вказано, що: «Безпека авіації складається з безпеки польотів, авіаційної безпеки, екологічної безпеки, економічної та інформаційної безпеки» [2]. Загалом, поняття безпеки інформації науковці розуміють як такий стан її захищеності, який дає змогу забезпечити відсутність недопустимого ризику нанесення шкоди від несанкціонованого її розголошення, витоку, модифікації або знищення. Крім того, дослідники виділяють три основні підходи до